

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форинти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ган турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 24.

Предлату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

ПОДИЖИМО ДРУШТВА УМЕРЕНОСТИ.

Од Дра Милоша Радојчића.
(Наставак, види број 19.)

Из ове приповетчице може сваки леду поуку за себе извести, да умерено пиће вина, доведе у пријатно расположење чувства човечија, разбија бриге овога труднога живота и доводи у невино весеље, које је и онако зачин живовања нашег; али ово све бива у границама умерености, код које остати ваља и никад ју прекорачити не треба, јер онда се узпореда онај дивљој звераци, коју сваки, да на миру остане, избегавати мора, а кад и даље тера у неумереном пићу онда је подобан свињ, која се у благу ваља, да себе задовољи.

И одавде сваки увидити може, да у друштву пријатељском, ил' после уморнога рада, чаша вина никоме наудити неће, али злотвор је сваки и себи и својима, ако се опија и своје крвавим знојом и трудом стечено имање на то троши. А како неби свој и својих највећи злотвор био, кад је већ роб своје страсти постао, част и поштење под ноге бацио, задужио се и имањем и душом својом, и здравље своје на век саранио. Та само помислимо, колико је њих у пијанству зла допало? колико се у пијанству убијства догодило и целе породице за навек несрећним учиниле? Колико је блага крвавим знојем стеченог у пијанству похарчено? Колико су њи изопијани на мртво име изпребијани и изубијани? Колико у ватри, води, мразу и снегу и т. д. погинуло? Да се статистична дата скупе, упропастили би се! И све због пијанства, ове проклете страсти.

А требе ли ракију пити?

„Ракија разлађује крв“ веле оксрели пијанци, а незнаду бедни, да

пиће ракије највећа крв разлађује, и троши снагу телесну и душевну пре времена и суђенога дана у гроб тера. Нико неће старост дочекати, ко се преда пићу ракије, он рано омлитави, ослаби и малакше сав за кратко време. Новијим испитивањем и науком задобивеним искуством осведочено је, да ракију сасвим и онде одбацити ваља, где се најтежи послови раде; доказано је, да људи и највећу врућину и најжешћу зиму лакше подносе, ако ракију непију. Тако се у Русији одпређе војницима ракија давала, па су толико болесника по болницама имали, да се тешко од болести опорављаше; сад последњих година, руски војник недобија ракију, нити је при маршовима на највећој зими пити сме, и осведочило се да руски војници сад без пића ракије највеће штрапаце на јакој зими и цичи много лакше подносе, него одпређе. Ракија троши јако снагу, и пићем ракије човек непрестано губи капитал од снаге своје. Кад је године 1855 енглеска трупа у Бенгалској становала и јако рум и ракију трошила, тако се болести умножиле међу њима, да је дуже потрајало, све би и потаманило. Али ракија и рум забрани се, да се пити несме, и у место тих ватрених пића пиво, руски теј и кафу уведоше, и сатим се здравље целе трупе енглеске поврати. Сад кад се енглески војници и у најнездравије пределе шаљу, ракију несмеду пити него руски теј, кафу и пиво пију, и меса задоста добијају, пак и у најнездравијој клими остану здрави.

Ракија се највише онде троши где је велика сиротиња, где свет нема задоста ране; пак да му се снага тешким радом изгубљена надокнади, он онда прибегава ракији, која му крв раздражи и само привидно снагу му телесну подиже, али ово није добитак снаге, него само још јаче трошење њено.

Наш народ нема никакве пужде, да прибегава пићу ракије, јер он покрај умереног само труда и рада, ране задоста има, да може потрошену снагу своју надокнадити и не мора никад у помоћ притицати употребљавању ракије. Само ваља на то ићи и на то тежити, да се наш свет учи, да боље располаже са својом стечевином. Житнице пуне, кућу пуну, коју му богата јесен донесе, зар преко зиме ваља изпразнити и све до голе душе потрошити? А кад време најнужнијег пољског рада дође, онда се мора лебом, луком и краставцима ранити; ту онда здравље пати, ту болештине свакојаке рађају се, ту онда напретка нема! Располажи боље својим имањем и својом стечевином, а не троши неумерено, да у време највећег рада гладујеш, па ћеш и здравији и снажнији и срећнији бити! Осим тога што наш народ покрај умереног труда и рада, ране и добре и задоста имати може, само да боље располаже добром својим; тако и због тога пужде нема, да ракију употребљује, што живи у умереној и благој клими, где је пиће ракије само хрђав обичај и злоупотребење. Здрав човек у нашој земљи, најјачим радом изгубљену снагу, може раном добром и одмором надокнадити; ту ватрена пића нису нужна, него убитачна; она снагу недају, него и капитал од здравља одузимају.

Пиће је зато, да жеђ гаси; ватрена пућа жеђ још горе разлађују. Дакле живи умерено, ако хоћеш да ти дани живота срећни буду. Живи природно, и негази ногама законе природе, ако желиш, да весело и радосно овог света поживиш! Само здрав човек може уживати овог света красоте и радоваћесе винне на извору природе, него онај изморио дени богаташ, код својих златних свакојаким пићем пануљених бокала!

(Продување се.)

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. У Среду 10. о. м. у пет часова у јутру родила је њено величанство царица Јелизавета у краљевском двору будимском женско дете. Званично је јављена ова радосна вест овамо тек око два сахата по подне, док је у другим местима, н. п. у суседном Панчеву још у јутру позната била. Мало часа за тиме објавио је двадесет и један топ народу тај радосни догађај у царској фамилији. Наше варошко заступништво, које се скупило било, да прочита елаборат о недељном школовању, који је израдио одбор, закључи, да се као знак опште радости у исто вече варош осветли. Према да се налог за осветлење доста касно издало, ипак је било осветлење опште, бар у главним улицама. Други дан у осам сати у јутру било је у римокатоличкој потом у православној цркви благодарење. Из православне цркве отидоше сви војени и други званичници, сви у парадној униформи, као и многи грађани, у јеврејску синагогу, где је била за тај дан још и друга свечаност приређена.

Јавили смо у прошлости листу, како је овдашња јеврејска општина закључила да држи свечано богомоље с тога, што су дата Јеврејима у Граници равна права са осталим становницима. Јављено је и то, да је она на ту цел позвала сегединског равија г. Лева. Овај је господин у Среду после подне овде приспео са сегединском лађом, која је имала на катарки почасну заставу ради одликовања истога. На обали дочекаше га старешине јеврејске општине, и многи други њезини чланови. У Четвртак у 10 сахата пре подне било је богомоље, на које је био дошао многи свет свију вероисповеди. Од странаца видели смо међу осталима господу конзуле француског и румунског са својима секретарима, заступника портиног у Београду г. Алибега. Ту је био и г. Калаи, аустријски дипломатски заступник. Богомоље је трајало до подне, и одликовало се красним хармоничним појањем, а особито словом, које је говорио г. Лев. У вече тога дана био је сјајан банкет од 100 особа у Алмослиновој кафани. Господин Лев, који је прешао у Петак у Београд да чини подварење неким одличним особама, вратиће се данас натраг у Сегедин. Приликом ове славе примили су наши јеврејски

суграђани и са стране срдачне честитке преко телеграфа, међу којима и честитку славнога родољуба бискупа Штросмајера. И командујући генерал у Верадину чинио је то исто, као и протестански свештеник панчевачки г. Шнебергер.

Осим лепе ове свечаности једне и друге имамо још и друге важне предмете по нашу варош поменути, који бијаху ове недеље на дневном реду. У недељу после подне имао је велики одбор за оснивање економног друштва састанак свој у магистратској дворани. На томе састанку прочита се устав тога друштва, који је израдио потодбор, и који беше с малом изменом одобрен и на потврђење поднесен. Ми смо устав тај саопштили у изводу нашим читаоцима, и дадосмо им прилику, да се упознају са целим друштвом, с правима и дужностима његових чланова. Сад нам ваља позивати како читаоце наше тако и сваког другог суграђана нашег, коме напредак ове вароши и благостање њезиних становника на срцу лежи, да се придружи основачима, и да постану чланови економне задруге наше. Жртве, које ће сваки поједини принети, не знатне су, а бог ће дати, да буде берићета отуда по нашу варош.

О елаборату за недељне школе говорићемо опширно у идућем нашем листу.

— Синоћ је дала овдашња немачка певачка задруга свој редован концерат у дворани код „златна анђела.“

— Јавили смо у прошлости листу, да ће се куће прегледати ради пописа странаца. То бива и због калфи, слугу и слушкиња, да се зна који су јављени и који нису. У интересу је самих господара, да се наредби јављења задовољи, јер нису ретки случајеви, да су они од својих млађих оштећени, и у залуд је тражити их, кад су побегли и под феличним именом и без пасоша у службу стали. — Ономад у Петак око 6 сахата пред вече отрово се у кафани каспаридесовој један књиговезац, по свој прилици са знатном количином цианкалијом. Дао је себи кафу донети, коју није дирнуо, већ читајући дуже време новине, виде га, где уједаред чашу с водом испије, и за тили час по томе стропошта се на земљу као од муње погођен. Лекарска помоћ беше одмах на месту, али без успеха; за по сахата био је несрећник мртав. Судска комисија нађе у њега мало ста-

кленце. — Исти дан у јутру испадне за руком полицији да опаснога зликовца ухвати. Неки Јован Петровић са Глињске пољане у Хрватској стао је пре неког времена у Сурчину у службу. Међу тим тражило се један злочинац, који је у Хрватској убио човека и похарао. Сурчинској власти испадне за руком, да истога пронађе и ухапси у лицу реченог Јована. Пре неки дан пробио је овај тамницу сурчинску и побегне са оковима на ноzi. Није држао, да је за њега од потребе крити се; јер он дође у Земун, наравно тек, пошто је гвожђе са себе скинуо, и ходао без бриге по пијаци, кад га неко упозна, те га полиција узме под своју заштиту, и оправу га у тешком гвожђу тамо, одкуд је утекао. — Ове недеље је полиција и кријумчарима учинила криво. Једна партија од 40 ока дувана и цигаре је конфискована.

— Господин Јован Ристић, за кога је у прошлости листу наш београдски дописник јавио, да иде у важној политичној мисији у Париз и Берлин, прешао је из Београд у Петак пред вече, па је одма отпутовао са оршавачком лађом. — Ово дана прошао је кроз нашу варош за у Цариград г. фра Грго Мартић, католички парох сарајевски, и познати наш песник. Као пуномоћник бискупа босанског прегледаће француски самостан у Цариграду. На истој лађи пошли су за Цариград и паша бихачки Ахмедпаша и досадашњи поглавица финансије босанског вилајета Вејси ефендија.

— Из Београда јавља наш дописник: Ономад у Понедељник предао је у свечаној аудијенцији г. Калаи, дипломатски заступник аустријски, светлоте кнезу своје пуномоћије. То је било са не обичном у такима приликама парадом. На кнежески парадни коли, праћен од више њих кнежеских гардиста на коњима одвезо се г. Калаи заједно с бившим консулом госп. Ленком у кнежески двор на аудијенцију. Он ни је био обучен у обичну униформу аустријских званичка, него је био у народно-маџарском одећу, богато искићеном, с калпаком и саблом. Г. Калаи је први, који је као политични заступник акредитиран код наше владе. — 24. о. м. биће у околини Београда велики маневр више хиљада народне и редовне војске са седам батерија. Маневр трајаће више дана. — Румунски агент у Београду развио је заставу своје земље. Тако

је и српски агенту Букурешту Српску заставу. — Изшла је наредба, да се оправи барјак-џамија за мухамеданце трговце, који се баве послом у Београду. Говори се, да ће се више турских породица са свим овамо доселити. — Чује се да је министар финан. г. К. Цукић добио команд. крст аустријског ордена Леополдовога у места онога, рад чега је отишао у Беч. У Београду се сад бави као гост кнежевски барон Федор Николић, сестрић његове светлости. — Многе су новине доносиле вести, да се турска војска прикупља на српској граници. То потврђује сада и еолузванични „Видовдан.“

— Аврам Рабштерн, Јеврејин из Новог Сада дао је на српску академију у Новом Саду 30 фор. Дар је свој пропратио лепим писмом.

— Из Загреба јављају, да је глава Црногораца, који су у Хрватску интернирани, и најстарији члан кнежевске обитељи Ђорђе Петровић 7. Апр. у 68. години својој умро.

— Из Бањалуке нам јављају, да је тамо умро босански митрополит Игнатије. Хоће ли се на његово место опет поставити против воље народа какав фанаријот, у кога су доста мецидија, или ће порта узимати у обзир народне жеље, и на то архијерејско место наместити народног човека, видићемо. Покојни Игнатије беше човек од својих педесет и пет година, једнако бољешљив тако, да слабо цркву надгледавати могао. Само у финансијским својим пословима показао је свагда највећу енергију. С тога је био јако не популаран.

— Градоначелник у Сегедину добио је налог од министра унутрашњих дела, да похвата прокламације што буне народ и да позатвара оне, који их распростиру. Градоначелник сегедински одмах се и пожурно, да обнародује министарску заповест. Грађанској депутацији која је усљед тога отишла градоначелнику, он је одговорио: „Није чудо, што је народ незадовољан, јер све су му обећали, а он ништа није добио.“

— У Темишвару су имали Романи двоју комитата састанак под председништвом Мочоњија. Главни предмет световања беше питање о народностима. Закључено је, да се пошаље петиција уг. министарству, да је поднесе сабору. У тој петицији, коју су преко 300 Румуна потписа-

ли иште се потпуна аутономија румунске народности, а особито у оним местима, где је већина њихова. У тим комитатима и местима да се у званијама румунским језиком све води, а у школама, да је румунски редован предмет. Чланови те конференције се надају, да ће им се испунити жеље, ако левица узима већину на сабору.

— У Пешти су немађарски посланици склопили клуб народни, који ће имати сваку ствар, која ће доћи пред сабор, најпре са народне и демократске стране претрести. Председник је Чарнојевић и Мочоњија.

— Лауш Кошут, о коме нагађаху, да ли ће доћи на сабор или неће одреко се посланства, којим су га почаствовали у Печују. — Хрватска регниколарна депутација стигла је у Пешту 8. Априла.

— Пре неки дан предао је Марки Пеполи, талијански посланик код аустријске владе, њ. в. пресветломе цару нашем своје пуномоћје. То је било у будимском двору у приватној аудијенцији.

— Нека женскиња из Мађарске именом Јулија Ебергења сад је пред судом окривљена, да је лане у Минхену грофицу Коринскову отровала. У тој парници долазе такве скандалозне ствари на видело, од којих се човек грозити мора, и које допуштају бацити поглед у виши друштвени живот у Бечу, и у дубоко морално пропадање многих његових чланова. Ова парница пуни бечке листове, и сензација што чини велика је у престолници.

— У Четвртак венчао се у Турину талијански престолонаследник Умберто са принцезом Маргаритом. Руски царев и принц Наполеон били су на венчању.

— На Криту би је у последње време жесток бој. На пет се места било и свуда су били Турци тако узбијени, да су се разбегли без реда, а неки већ нећу ни да се бију против јуначких Крићана. Крићани су задобили сјајну победу, али су и голем губитак претрпели. Изгубили су два вође и пет села.

— У Грчкој су бирани скоро нови посланици за народну скупштину. Странка данашњег министра Бугариса најачала је Кумундурову, бившег министра, који хоће све да

„чека.“ Бугарис хоће општи устав и савез са Србијом и Румунском.

— Војевању Инглеза са Абисинцима као да ће скоро крај бити. Једном бечком листу јављају, да је флота, што станује у индиском мору, добила заповест, да одвезе из Абисиније инглеску војску натраг у Индију. Узрок је томе не очекиваном повратку тај, што се Руси у Азији све више приближују инглеској Индији, и што је тамошњој влади јављено за разгранату заверу међу инглеским поданицима индиским. Кажу, да је та завера руско масло.

— У Америци откријена завера против републике. Генерал Гант дао је многе Ирландезе позатварати, који су чланови те завере и под сумњом ко учесници у неком убијству. У парници претседника Џонсена није још ништа решено.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 13. Априла. (Телегр.) Банатска шеница у Ђуру, 87|88-фунт., 6.95, 89-фунт. 7.05; Столнобеоградска у месту, 87|89-фунт., 6.40 за готово; Визелбуржска у месту, 87-фунт., 6.75. Раж у Бечу, словачка, 79|80-фунт., 4.90, мађарска 80-фунт. 4.60. Јечам у Бечу, словачки, 70-фунт., 3.15. Зоб мађарска, транзитом, 45-фунт. 1.95. 50-фунт. 2.30. Обрт у шеници 30 000 мерова.

Пешта, 25. Априла. (Телегр.) Свака житна радња ове је недеље добро пролазила. Жито 10—15, јечам 5, зоб 3 новчића скупљи него прошле. Српско жито, готова роба, 6—6.05, за Јуни 5.92. Домаће жито, 84,5 фунт., 6.40 цолцента, јечам 72 фунт., 2.55—60; зоб, 50 фунт. 1.73. Кукуруз, мало боље, готова роба до 2.90, за Јуни 3.10—15.

Трст, 25. Априла. (Телегр.) Цене житну држеће, стар 25—30 новчића скупљи него прошле недеље. Но кукуруз, јечам и зоб свака по 10 новчића ниже, немају узимаоца. Домће жито, 114|116 ф., 9.40—45, српско 111—116 ф., 7.80 до 8 фор., Кукуруз, 116 ф. 5.25—45, јечам, 100 ф., 4.40—50, зоб, 64 ф. 2.90—95.

Шабаци, 24. Априла. (Телегр.) Жива радња са житом, цене чврсте, 110—115 гроша. Један шпекулант из Земуна купио је терет по 125 гроша, улађу постављено и франко армиције. Јечам и зоб слабо пролазе, јечам по 65—66, зоб по 60 гроша.

Земун, 13. Априла. Због пољскога рада слаби беху довози хране ове недеље, а цене су оне исте као што су биле прошле. Плаћа се наполица по 5 фор., јечам по 2.70, зоб по 2 фор. меров. Кукуруз по 6 фор. 100 ока. Јуче је закључена једна партија од 2000 мерова зоби по овој истој цени.

Паробродско друштво издало је опет нови пловни ред за путничке лађе. Одсад ће по њему пештанска лађа низ и уз воду пловити на Тител, осим оне, што иде за Оршаву и или из Оршаве, т. ј. Четвртком неће пештанска лађа низ воду ићи на Тител, нити ће Петком уз воду ту станицу додирнути. У осталом нема промене овим новим пловним редом.

Из Панчева јављају нам, да је и тамо мало било довоза хране, и да су цене жити са 20 новчића боље од оне прошле седмице. Кукуруз се најмање довози, но најмање се та роба и тражи, нуде је по 2.70 у лађу постављено; ни за ту цену нема узимаоца. Чисто жито плаћа се по 5.30—50, наполица по 3.40—50, јечам по 2 фор., зоб по 1.50 ваган. За Сисак се товарило ове недеље пет простих лађа и два шлена.

Београд, 13. Априла. (о. д.) Ове недеље у опште је била добра радња, најживља пак са храном. Цене скачу, при свем том јако учествује спекулација у послу. Не обична је појава на нашој пијаци, да у последње време овде цене не попустише усљед извештаја са горњих места, кад ови јављаше за падање. Само кад горе скачу, онда су и овде боље. Том је узрок велика овдашња конкуренција. Данас се плаћа жито по 130, јечам по 64—66, зоб по 64 гроша. Сад се товаре два шлена за Пешту, које ће одући реморкер „Сава“ маџарског друштва. Телеграмом се јавља из Смедерева за слабе довозе и за цену од 130 гроша. У Градишту је престала радња са храном, што нема робе.

И радња са суровином ове недеље било је прилична. Овчије и јагњеће коже најбоље пролазе. Овчијим кожама су цене 24—27, козијим 29—30, стар. јагњећим 14—16, новим 16—17 гроша пар. Прану вуну држе на 16 гр. ока. Лој се једнако јако тражи, плаћају га по 8½, маст 7½, цеђен мед по 4 гр. Шљиве стану на 120 гр. товар, восак на 28—29 гроша ока.

Зверке јако се шаљу за Лајциг. Куне 150 гр. пар. Јазавци 24—26,

творови 62—66, мачке 24—28, зецви 7¼ гроша.

О повчапој радњи ове недеље јављам вам, да има многа наполеондора на пијаци, продају се по 101 грош за дукате или рубље. Дукати за цванцике 56 гр. 10 пара, за рубље 60 гр. 20 пара, за банкноте 5 фор. 56 новч. Менице за Беч 5—6% за Пешту 7—8%. У течају месеца Маја ућиће у течај нови српски бакарни новци, који се сад кују у Бечу.

Енглези, што су пре долазили, те водили преговоре о Мајданпеку, сад на ново гледају да ступе у погодбу с нашом владом.

По жаревац, 24 Априла. (о. д.) Од почетка ове недеље цене хране знатно скочине, и при приличним довозима купује се жито од продуцента по 120, у партијама по 122—123, на дубровачку скелу пак стављено по 128 гроша. У радњи са храном на овдашњој пијаци још једнако највећа живост влада, и зато је неупутно, што је полицајна концесија патраг узета, коју је јесена политична власт у договору са ђумруком трговини чинила, т. ј. скојим је било дозвољено, да се храна на скелама и у недељне и празничне дане може утоваривати. То је сад речена власт с тога укинула, што држи, да у пролеће није од штете, ако се терети дан два доцније опреме. Може бити да није од штете за неке трговце, али је зацело за оне, који товаре на дубровачкој скели. Ево зашто. Из Пожаревца у Дубровицу носе сељаци робу. Због пољскога рада прољетног они то чине само нелељом или празником, у које дане се лако може добити 300 кола по 4—5 гроша зз 100 ока, а у радне дане једва их има 40—50, и ти ишту 6 и више гроша за пренос хране. Кад се узме у обзир, да се на дубровачкој скели месеца Фебруара и Марта три и по милиона хране товарило, и да је у Априлу један шлеп са храном већ отуда оправљен, и две се просте лађе и три шлена сада товаре, то се види, да та скела засад што се тиче количине извоза не уступа смедеревачкој скели. Стога би дакле било у интересу трговине, кад би се речена полицајна забрана бар за дубровачку скелу укинула.

Јуче је пуштен из затвора овдашњи трговац Марко Б., који од 20. Марта до јучерашњег дана био под затвором полицајним, ни крив ни дужан. Двадесет и три дана требало

је полицији да га на силу божију кривим пронађе, а суду је било доста по часа, па да га прогласи за невиног. Овако је ствар текла. Један је дан лопов пробио дућан и украо 40-50 комади бошелија дуката. Признајући то искаже, да је речене дукате продао неком мехарији Милентију, који их опет поменутом Марку Б. продао. У једно искаже да су механџија и Марко знали, да су дукати украђени. Услед тога буду обојица затворени, при свем том, што је досадашњи живот Марков без мане, и што му је материјално стање таково, да се неда ни помислити, да ће се он компромитирати због такве сасвим не знатне суме. Бадава што је мех. Милентије пред полицијом рекао, да није купио речене дукате, дакле није их ни могао продати Марку. Није ништа ни помогло, што су сви пожаревачки трговци Марка за честита и поштена човека, прогласили и што је један страни трговац, заузевше се за Марка, отишао господину Помоћнику начелништва, те му са својим протоколом доказати хтео, да је он од Августа прошле године до онога дана са Марком више од 10.000 дуката обрта имао и често му велике суме поверавао, и да није никад имао повода о Марковој честности сумњати. То све није ништа помогло. Марко је остао 23 дана у полицајном затвору, и тек кад је јуче у јутру био предат суду и овај за по часа полицији акт био прегледао, био је пуштен. Суд га је морао за сасвим невиног прогласити. Оваки поступак од стране полицајне власти према једном честном грађанину не може се одобрити. (Прошле недеље добили смо о истом предмету допис из Пожаревца, но са друге стране. Ми га не печатамо и тога, што нам је писац не познат, и што се видело да је написан под утицајем страсти. У том допису налази се међу осталом и то, да су пред Ускрс четири од првих тамошњих грађана отишли начелништву и молили, да се Марку под њиховим јемством дозволи, да може ван хауса ускресовати. Г. помоћник начелништва их је одбио са њиховом молбом. За овога вели речени допис, да је човек самовољан, кога је тероризам већ сваку границу прешао. Незнамо, чита ли г. министар унутрашњих дела наш лист. Ако га чита, желили би позорност његову обрати на предходећи факт, који је нам саопштаван од сасвим поуздане стране. У.)

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

WWW.UNILIB.RS

	8.	9.	10.	11.	12.	13.
А п р и л а						
Дукат цесарски	5 58 ⁵ / ₁₀	5 58 ⁵ / ₁₀	5 56	5 56	5 56	5 56 ⁵ / ₁₀
Сребро	114 65	114 65	114 50	114 65	114 65	114 65
5 ⁰ / ₁₀ металици	56 65	56 60	56 65	56 65	56 65	56 60
Ови с кам мај — новем	57 25	57 50	57 15	57 30	57 30	57 —
5 ⁰ / ₁₀ народни зајам	62 65	62 60	62 65	62 80	62 80	62 60
Акције народне банке	695 —	694 —	694 —	693 —	694 —	693 —
„ кред. завода	178 80	178 40	174 40	179 30	180 —	180 70
Лозови 1860. године	81 —	80 10	81 10	81 10	81 —	81 30
Лондон	114 65	116 75	116 65	116 70	116 50	116 45

Пловидба местне лађе до 19. Априла.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру
 Из Београда у Земуна, у 7 сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру
 и у 12 и по сахата по подне
 Из Панчева у Београд и Земуна, у 10 сахата пре, и у три
 сахата после подне
 Из Земуна у Београд, у 5 и по сахата после подне.
 Из Београда у Земуна, у 6 сахата после подне.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земуна до Пеште: Сваки дан, осим Четвртка, у 6 сахата
 увече.
 Од Земуна до Оршаве, Галца, Париграда: Четвртком, по дола-
 ску пештанске лађе.
 Од Земуна до Сикса: Четвртком по доласку пештанске лађе,
 Од Земуна до Сегедина: Недељом и Четвртком у подне.

2. одељење, број 1289.

СУДСКА ЛИЦИТАЦИЈА.

Од стране ц. к. магистрата Зе-
 муноског даје се на знање,

да је на молбу г. дра Гађанског
 за госпоњу Атанасију п. Спирте због
 потраживања од 20.000 фор., зајед-
 но с интересом и судским трош-
 кима ексективна продаја добара тр-
 говачке фирме Георг К. Спирте, са-
 стојећих се из 6/11 дела, дозвоље-
 на. Ова су добра процењена на
 112.888 фор. 66 нов. и састоје се из
 кућа под бројем 166, 175, 178,
 179, 752 и 173, из празнога кућиш-
 та под бројем 226, све у вароши;
 по том из кућа под бројем 175,
 253, 254, 485, 486 и 488 у Горњој
 вароши. Даље, из 119 јутара и 780
 кв. хв. њиве, 15 јутара и 540 кв.
 хв. ливаде, 2 јутра и 1108 кв. хв.
 винограде, 3 јутра и 407 кв. хв. ба-
 ните. Ради те продаје наређена је
 прва лицитација 4. Маја, друга 5.
 Јунија, трећа 4. Јулија 1868., сваг-
 да у 3 сата после подне, с тим до-
 датком, ако се први или други пут
 речена добра немогу продати по
 већој или бар процењеној суми, да
 ће се трећи пут и испод цене про-
 дати.

Они који желе речена добра ку-
 пити, нека долазе у речене дане и
 часове у овдашњу магистратску дво-
 рапу.

У Земуна, 14. Марта 1868.

2. одељење, број 1241.

СУДСКА ПРОДАЈА.

Од стране ц. к. магистрата Зе-
 муноског даје се овим на знање,

да је на молбу госпоње мајорске
 супруге Марије Јовановић чрез ад-
 воката г. М. Ивића због потражи-
 вања од 400 дуката цесарских за-

једно са интересом и судским тро-
 шковима, на 26 фор. 44 нов. а. в.
 умереним, ексективна продаја, до-
 бра госпоње Јелене Поповић, под ку-
 ћним бројем 325, 326, 399 и 492,
 заједно с кућишта од 480 кв. хв. и
 3 јутра и 670 кв. хв. винограда, ко-
 ји су укњижињени заједно с кућом у
 фунтовнику. Ради продаје тог до-
 бра наређена је прва лицитација 17.
 Априла, друга 17. Маја, трећа 19.
 Јунија 1868., свагда у три сахата по
 подне, с тим додатком, ако се неби
 први или други пут продало по ве-
 ћој или бар процењеној суми, да ће
 се трећи пут испод цене продати.

Они који желе речено добро ку-
 пити, нека изволе доћи у речене да-
 не и часове у овдашњу магистрат-
 ску дворану.

У Земуна, 6. Марта 1868.

СВОЈЕВОЉНА ПРОДАЈА.

У селу Гају, у ерско-банатској
 граници налазећа се кућа од солид-
 ног материјала зграђена, у којој има
 2 собе, 1 кујна, 1 предсоба, подрум,
 ар за стоку, шуна и зидан бунар,
 продаје се из слободне руке. Осим
 кућишта од 800 квадратни хвата
 принадлеже тој кући и 6 јутара њи-
 ве, 4 1/2 јутра ливаде и винонаград
 и воћњак од 1200 кв. хвата про-
 стора.

Прави купци нека се изволе обра-
 тити на господара куће магистрат-
 ског саветника Луку Стана у Земуна.

Freiwilliger Verkauf.

Zm Grenzorte Gaja, Serbisch-Banater
 Regiment, ist aus freier Hand ein von solidem
 Material erbautes Wohnhaus, bestehend aus
 2 Zimmer, 1 Küche, 1 Vorhaus und Keller,
 dann Stallung, Schuppen, ausgemauerten

Brunnen, sammt dabei beschriebenen Grund-
 stücken, nämlich 800 Quadratflaster Haus- und
 Hofstelle, 6 Joch Ackergrund und 4 1/2 Joch
 Wiesen, dann 1200 Quadratflaster Wein- und
 Obstgärten, zu verkaufen.

Neelle Kauflustige wollen sich diesfalls an
 den Eigenthümer Lukas Stark, Magistrats-
 rath in Semlin, wenden.

ПРАЗАН ПЛАЦ.

У Бежанијском сокаку, одма до
 типографије, продаје се из слободне
 руке. Цена му је 600 форинти, ко-
 ји тај плац жели да купи, нека се
 обрати на притежатеља г. инценира
 Јована Клинара у Београду, или на
 уредништво овог листа извештаја
 ради.

Ein leerer Hausplatz

in der Bezaniagasse in Semlin, neben
 der neuen Kirche, ist aus freier Hand
 um 600 Gulden zu verkaufen. Kauflustige
 wollen sich an den Herrn Johann Klin-
 nar, Ingenieur in Belgrad, oder an die
 Redaction dieses Blattes um Auskunft
 wenden.

Wohnungsveränderung.

Der Zimmermaler, der bisher im Baič'schem
 Hause gewohnt hat, befindet sich jetzt im Hause
 zum weißen Köffel, vis-à-vis der römisch-katho-
 lischen Kirche.

ПРОМЕНА СТАНА.

Собни сликар, који је досад у
 Бајићевој кући становао, сад се на-
 лази са станом у кући код „белог
 коња,“ преко пута римске цркве.

6. Војени суд.

Кад се каква страшна судбина приближује, онда увек не мила и не обична озбиљност завлада људима.

Републиканска војска немо је ишла кроз пуне улице заузета Квиретара к позоришту Итурбиде. За њом је врвео силан народ. Коњаници су их задржавали и одбијали подаље.

Кроз отворене редове војника корачаху озбиљне судије.

Позориште, где ће се судити, било је отворено, и било је препуно народа из свију сталежа. Судије седоше на црне столице око црна стола на десној страни позорнице.

Каква разлика! пре годину дана иста светиња викала је у истоме позоришту: „живео цар!“, а сад чека да се изрече суд над животом његовим...

Претседник зазвони. Чета војника допрати маршала Мејију пред суд. Маршал је био гологлав и одважно је корачао.

У народу се подиже жагор; за тим настане опет тишина.

Прочита се тужба против маршала Мејије. Тужба беше оштра, особито на неким местима, где се речи „издаја“, „завера“, „оружани отпор“ чуше. Мејија је стајао поносито и чешће се подмукло смешио.

Устаде бранитељ његов и доказиваше, да је невин. Мејија беше задовољан одбраном и не хтеде више ништа приметити.

Војници га отпрате и на његово место дође Мирамон.

Ни он непримети ништа на беседу свога бранитеља. Беше њоме са свим задовољан. Војници га отпратише са позорнице.

Сад долази цар наред. Његови браниоци седоше на своје место. Одмах се за тим појави један пуковник са голом сабљом и чета одбраних војника. У среди је био Максимилијан, побеђени цар.

Лагано је корачао и стаде пред стол судијски. За столом беху судије: ђенерал Корона Регула, Маријан Ескобеда, Мартин Рујиц и Хегрета, два пуковника, чиновници и заступници владини.

Максимилијан седе према њима озбиљно и полако. Беше блед и упалих образа.

Тужитељ устане и прочита жестоку тужбу и дода на крају, да се пресуда републике неизмењује.

Максимилијан се немицаше на те оштре речи. Знао је и сам, да ће милост заман чекати од оних, који и на застави својој написаху: „победа или смрт!“

Ортеага устане у одбрану цара и у име човечности и достојанства републике искао је да се не осуди цар. Беседио је с не описаном ватром. Све је употребио, да побуди судије, и све беше заман!...

Судије се повукоше у другу одају. Беше тајна седница. После неколико сахата опет се вратише. Цар са оба маршала их је чекао.

Официри извукоше сабље своје. Чиновници поустајаше са столица својих око стола, на коме је крст стајао, а с обе стране запаљене воштанице.

Један судија ступи неколико корака напред са написаном пресудом.

Пуковник мане сабљом и бубњеви ударише потмуло ђенералски марш.

Скупљеноме свету силно је кучало срце. Не стрпљиво чекаху глас судија.

И судија прочита пресуду. За сву тројицу беше једнака. Суд је нашао да су криви, и осудио их је: *на смрт — прахом и оловом!*

7. Јуарец и Максимилијан.

Осуђенике поведоше већ на губилиште. Но у последњем часу дође заповед председникова, којом се извршење пресуде одлаже за три дана. И опет их отпратише у њихов затвор. Максимилијан гледаше у поље кроз прозор, на коме гвоздена решетка беше. Из заноса пробуди га откључавање врата. Пуковник Ринсон уђе и позове га, да одмах иде с њим.

Цар устане и пође, а и не запита га куда јер је знао, да нико несме с њим речи проговорити.

Дође управо у дворану претседникову пред самога — Јуареца.

Јуарец га одмах ослови:

— Висте више пута желели, да се самном састанете и разговорите, али вам то нисам могао учинити. Политика ми је забрањивала. Па и сада сам пред вама само као грађанин и човек, јер председник нема тамо посла, где му закон забрањује бити. Сматрајте дакле овај састанак као доказ мога личног поштовања према вама. Употребите ово кратко време, које могу држави ускратити на вашу корист. Што год могу учинићу вам. Моју вам реч задајем.

Максимилијан је молио, да му опрости живот. Дуго је, говорио, и

говор беше пун ватре. Доказивао је, да он није био непријатељ земљи, него највећи пријатељ. Доказивао је одушевљењем својим и великом вољом, којом је дошао на престо и покушајима, које је чинио за време владања.

Јуарец му је одговорио, да је то не могуће. Кад би до њега стајало, рече му он би га ослободио, али политика иште смрт његову. Без тога би се нови немири дигли у земљи. Узрујани дух народни мора задовољити. И то му је исповедио, како му Ескобеда шеф-ђенерал прети да ће против њега подићи војску, ако га не погуби. За љубав мира и благостања отачаства свога морао је, вели, потписати пресуду, премда крвавим срцем.

Цар је ћутао. За тим малаксалим гласом замоли још претседника за жене и децу Мирамона и Мејије, који ће с њим погинути.

— Закон је ове земље, рече, сувише строг. Буд им узима заштитнике и хранитеље још им и имање одузима. Молим вас дакле, наредите, да од мога имања добију обезбеђен ужитак за свагда, и да им се не чине никакве сметње у животу.

Председник му, врло радо обећа и својом личношћу зајемчи. Цар му се захвали. Препоручи му још будућност, будућу славу и величину Мехике и оде.

На вратима га дочека пуковник Ринсон, и отпрати у затвор.

Председник је још сам размишљао о судбини царевој и најпосле одважно рече:

— Читао сам некада о једном Римљанину, који је, да би закон послушао, свога сина дао убити. И смрт његову хладно је гледао. Ја ћу још више учинити, да би Мексику спасао. Убићу себе, своје име у очима човечанства тиме, што ћу цара убити. Он мора умрети и Мексика ће бити спасена!

8. 19. Јуни 1867.

На сред собе, где је цар са своја два маршала био затворен стајаше црн сто, а са обе стране две велике запаљене воштанице. Маршали седоше на страни на малим столицама. Беху очешљани и чисто обучени. Видело се из свега да ће нешто важно, необично бити. Лице им беше бледо. Укоченим очима гледаху кроз гвоздене решетке на прозору у плаво небо.

Пред њима на три корака клећао је цар. Поред њега свештеник, који је тихо читао молитве.

На кули је избило шест сахата у јутру. На дворишту манастирском ударише бубњеви ђенералмарш. Једно оделење наоружаних војника дође пред врата уапшених. Пуковник Голардо у свечаноме оделу уђе унутра са голом сабљом и војнички их поздрави. За њим стајаше много републиканских официра све сјајно обучаних.

— Максимилијане, надвојводи аустријски и грађани Мирамоне и Мејијо! У име законите владе мексиканске републике јављам вам, да будете спремни. За један сахат вршиоци закона извршиће над вама пресуду, која вам је 13. Јуна 1867 у име закона прочитана.

Пуковник се окрене и оде са својом пратњом. Цару и маршалима донесу последњи доручак. Једва су окусили. Свештеник се уклони за то време у другу собу. Ђутаху подуже, док цар не проговори. Тешише и храбрише један другог.

И опет се зачуше на пољу бубњеви. Капетан Гонцалец уђе и позове их на кола, која их чекаху. Сви тројица устадоше и изиђоше. На дворишту је стојала упарађена војска и наоружана, као да ће у бој. Цар се лагано силазио низ степену.

И седоше сваки у своја кола и кренуше се сваки другим путем на губилиште. Небројени се свет скупно. Изгледало је као море од људи.

Дан беше леп, ведар. Цар је седео право у колима. Био је веома блед. Дуга брада покривала му је болне груди. Десну је руку држао под капутом на прима, а левом се држао за кола.

Чудан беше то тренутак, та иста небројена светина одушевљено га је поздрављала пре три године, а сада га прати на — губилиште!

На градској капији састаше се сва троја кола. Ту седне Мејија и Мирамон на иста кола са царем. Гонцалец викне: „напред!“ и они се крену даље. На месту где ће се растати са животом, чекао је већ силан свет, да га ниси могао прегледати.

Напред је ишло оделење копљаника са заставом. За њима батаљон војника са пуним пушкама и голим бајонетима. За овима је ишла банда и свирала је тужан марш. Око кола беше чета најодабранијих војника.

Цар и маршали беху јако замишљени. Какве их мисли не обузимаху. Цела прошлост изађе им у једној слици пред очи. Сетише се својих милих, које остављају. Цар своје Шарлоте, своје љубави, своје

рајске прошлости, од које га смрт раздваја.

И дођоше на губилиште. Сиђоше се с кола, најпре Мирамон, за тим Мејија, а цар најпосле. И опет им прочиташе пресуду. И бубњеви опет забрујаше. Сад замоли цар, да му допусте да проговори коју народу. Тако исто и Мирамон и Мејија. Допустише им.

Цар ступи корак напред и погледа скупљену светину свуда у наоколо, која љубопитљиво у бледо лице гледаше. У први мах диже се жагор, за тим настаде мртва тишина.

— Мексиканци! проговори цар. Ја одбијам од себе то, да сам жудео за круном мексиканском. Кад је први пут дошла депутација к мени, ја сам је одбио. Кад су наваљивали на ме, одговорио сам, да ћу се примити престола, у интересу земље, само ако је то жеља већине народа. Друга ми је депутација изјавила, да јесте жеља већине народа. И европске силе световаше ме, да примим круну. И ја сам дошао у вашу земљу, и увек сам мислио, да тиме испуњавам жељу народну. И пошао сам правцем, за који сам мислио, да је најбољи. Све што сам радио, радио сам у уверењу, да тако већина народа мисли, а никада из деспотизма или из саможивости. И сада сам ево незаконитим начином и од ненадлежних судија осуђен. Протестовао сам, али бадава. Ја имам право ново суђење искати, и ја га ево и сада иштем.“

Мртва тишина завлада у народу. Скамењени стајаху сви иза силних бајонета војничких.

Максимилијан зовне извршног официра к себи, пружи му пуну шаку дуката и рече му:

— Кажите вашим људима, нека ми у срце нишане. После смрти моје поделите им ово. Нишаните добро! То ми је последња жеља.

Цар ступи натраг и стане чело свога крета са маршалима својима. Но наједан пут се сети Максимилијан срамне издаје, која их је дотле довела, и повиче Ескобеди, који сеђаше на своме кољу окружен многим официрима:

— Кажите Лопецу, да му опраштам због издајства његовог, кажите целој Мексици, да јој опраштам!

Сад настаде у народу велики немир. Сви из гласа искаху помиловање цару и стадоше грозити.

Ескобеда заповеди свима војницима: „Нож на пушку!“ Бубњеви ударише за знак последњег часа и стрељци стадоше готови пред осуђенике.

И народ уђута ка заливен.

Команда се зачу: „На нишан.“

„Пали!“

И у исти мах, кад се заореше пушке, чуо се и Мирамонов глас: „Да живи Мексика!“, и глас Максимилијанов: „Шарлото! моја сирота Шарлото!“

Сви тројица падоше у један мах.

Беху мртви. — — —

(СВРШИШЕ СЕ).

ОПШТИНА У РУСИЈИ.

Из књиге: „Руски земаљски устав.“

Године 1857/58 истакло се у Петрограду питање о преображају руских општина. Мишлења беху различна. Много се онда о том говорило, писало и радило. 1858 год. изишла је књига од једнога Руса, где се тадашње стање свију одношаја у Русији описује. Писац је показао жив дух и много увиђавности. Једно ћемо место из те књиге исписати, које је управо и побудило *Хакстхаузена*, по коме овај чланак и преводим, да и он своје мишлење о томе каже. Ево га:

„Најзнатнији су део рускога народа земљоделци, који живе по селима. Занимају се или самим земљоделством или раде још и какав други занат, и држе у целим општинама дату им земљу заједнички. У том заједничком притежању земље лежи најстарија основа нашег земаљског, општинског устава. Сваки је поједини у нашим селима потпуно обавештен, да он по природи својој нешто једно, цело и живо сачињава. Та се свест огледа у свакој радњи његовој, и савршено је исказана у значајној речи: „мир.“ Многи наши списатељи, који се дадоше на изучавање народности руске, како у хисторијској прошлости тако и у појавима садашности, које нећеју никада остарити, веома цене наше општине као тврди материјал, из кога је руско царство сазидано. У њима гледе решење социјалних питања, која за западну Европу нерешена остају. Други опет, наравно, гледе на наше општине као на прастару најнеудеснију форму друштвене организације, која се мора распасти, и која је најпоглавитија препрека напретку пољске привреде и државо-правне организације земљоделаца.

Са овим последњим неслажемо се ни најмање. Ономе првом мишлењу придружујем се од свега срца. Но опет се нећемо даље упуштати у разматрање тога питања, које је по себи врло важно, али од реше-

на њезиног неочекујемо никаквих практичних резултата. Нека се на-
www.unika.rs послужу истинитим фактима, на
нека општински устав осуди или од-
брани, он у истини остаје не као
питање, него као живо биће. Нека
говори ко хоће, немачки је језик
богатији, талијански је звучнији не-
го руски, зато ми опет остајемо при
нашем руском језику! — Као год је-
зик наш, тако исто наш општински
устав припада међ најстарије наро-
дне основе наше руске народности.
Но за владу није то питање, него
необорими факт, и законодавна власт
не сме га потрести, ако неће да те-
мељ самој државној организацији не
поремети.

Прва и најважнија основа свију
модерних држава и самих новијих
друштвених одношаја народних, то
је општински устав. То је темељ це-
ле државе. То особито важи за др-
жаве, где је сељачки принцип пре-
тежнији од варошкога. У Италији
је варошки принцип (независне мале
варошке републике средњег века)
земљу и села сасвим подјармио, и
општински устав угњео или пони-
штио. За то друштвеном стању у
Италији и неможемо завидити! Раз-
рушавајући елементи, што сваку со-
цијалну везу прекидају, тамо су пре-
тежнији у свакој вароши. Остали
су тако растројени, да им не могу
против стати.

У Шпанији је борба против му-
ниципалне слободе од стране владе
дотле довела, да сад држава непре-
стано између трулог абсолютизма и
разоравајућег демагоштва вегетира.

У Француској су револуција и
влада, које су отуд постајале, и ко-
је су све у Паризу централисале, ра-
диле да разруше општинску слободу.

У неколико им је то и пошло за
руком, али можемо ли затворити очи
пред јавним историјским фактом,
да се француска револуција само у
варошима породила, однијала и раз-
вила, а села да нису ни имала уде-
ла у револуцији, да су се у варо-
шима поједине, тако рећи арамијске
чете састављале и да су их варошке
демагоге предводиле, и да су се нај-
после у земљи по различним краје-
вима озбиљни устанци против ре-
волуције дизали? Па и сада, зар ни-
су цару Наполеону сељаци најјачи
ослонац, сељаци и војска у којој
опет четир петине сељака има?

У Инглеској вреди и сада веома
брижљиво подигнути и на автоно-

мији основани муниципални устав,
не само као темељ целог државног
устава, него и као паладиум против
силног индустријализма и револу-
ционарних побуна у варошима које
се одтуда рађају и социјалне одно-
шаје руше.

Што се у Немачкој 1848. г. ни-
је савршено подлегло, ваља најви-
ше миру и несуделовању сељака за-
хвалити, и наравно у активном од-
ношају и самој војсци, подивљаној
солдатеци, као што је демагоге та-
да називаху. Онда су били револу-
ционарни покрети свуда у вароши-
ма јачи. Вароши Франкфурт, Бер-
лин и Беч не могаху се само међу
собом сложити, где да буде сре-
диште будуће републике. Међу вој-
ницима били су сељачки синови
скоро свуда послушни, верни и по-
уздани, више него варошки, који се
већим изображењем хвалише.

Ја познајем земаљски устав мно-
гих земаља у Европи, многе из со-
пственог разматрања и испитивања.
Али не знам ни један, који би се мо-
гао мерити са руским сељачким уста-
вом у погледу на добру организа-
цију, на унутрашњу моралну снагу,
на социјалну и политичну важност
и на толику вредност, да би тако
снажан темељ и поуздан ослонац
могао целој државној згради бити.

Руски сељачки устав ујемчава,
као ни један други, своме народу
највећи мир и безбедност имања,
крени породички живот, јер што је
већа породица, што је више деце у
њој, то је боље за породицу у ру-
ској сељачкој општини. Напротив у
свима другим земаљама европским во-
де многа деца породицу к сирема-
штву. Он одржава социјалне и по-
литичне врлине, он одржава осећа-
ње узајамности, заједништва, брат-
ства, једнакости пред једном истом
влашћу, и осећање љубави за ота-
чество своје. С тога је тамо лако
завести друштва за сироте и болне
и за помагање невољника, што од
глади пате. Па у Русији и има тога
свуда.

Права Русија, језгро царства ру-
скога састоји се понајвише у пољ-
скоме принципу. У средњој Европи
живе три четвртине народа по се-
лима, а једна четврт у варошима.
Но у Русији се узима петнаест ше-
снаестина народа на села и само јед-
на шеснаестина на вароши. И већи-
на тих места може ли се варош зва-
ти? Руски је народ дакле скоро сам
сељак, како ни један европски на-
род није. Сељак је још свуда на

ниском степену модерне културе.
Руски су сељаци још на нижем, према
да на срећу њихову. Ја нисам хва-
лиоц модерне културе, ја само др-
жим напредак у нравствености и ре-
лигији за леп и прави напредак, а
Руси стоје у томе погледу над мно-
гима другим европским народима.
Таквим народима владају и управ-
љају обичаји и начин праћедовски,
владају навике, што прелазе са оца
на сина. Ако ћемо то оборити, онда
морамо другу културу, друге назоре,
друге обичајеве завести! А је ли то
лако? Нису ли томе потребна мно-
га колена?

Принцип, темељ рускога општин-
ског устава, то је деоба све земље
рад користи и уживања наједнако
међу свима члановима општинским.
Напред већ рекосмо, какве корисне
друштвене, моралне и политичне по-
следице има од туд општина, народ
и влада. Но не треба мислити, да је та
социјална институција некада уведе-
на, и да је то дело какве предашње ва-
љане заузетне владе. Не, у прастаро
време развило се то по природним
потребама у животу рускога народа.
Може бити, да је било још у нај-
старија времена сталних населбина
дуж река у Русији. Но у опште на-
род руски био је у ванисторијском
добу номадски. А код Номада нема
својине у земљи. Сва је земља оп-
шта. Сваки се може њоме користити,
само су племенске поглавице делиле
појединим породицама извесне ди-
стрикте са раширеним границама на
време за уживање.

(свршиће ск.)

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. П. Н. у П. — Ни смо се се могли ко-
ристити вашим дописом, прво што о г. д.
Ч... ћу онако исто мислимо као и бечки до-
писник у „Застави“, а друго што личне ствари
не могу бити предмети нашега листа, осим ако
се више, да их ставимо међ огласе, за које
се плаћа опредељена такса. Саипак тамошње
једне госпоје, за к-ји нам јависте, већи наше
члаоце ни мало интересирао.

Неизенованом или неизенованој у Зему-
цу. — Дописе без потписа не примамо, ако
су пак овакве садржане као што је ваш, то
их успоређујемо насвиљима. Мило нам је што
се виете потписали, бар не знамо на кога се
олиоси наше презрење. Окаљати част једне
женскиње, срамотно је дело. Што је она жен-
скиња усамљена, зато нико нема право, о ча-
сти њезиној посумњати, а чин њезин, коме
се посветила, заслужује највеће поштовање.